

Ceturtdiena, 2017. gada 16. februāra

P8_TA(2017)0050

Eurozonas budžeta kapacitāte**Eiropas Parlamenta 2017. gada 16. februāra rezolūcija par eurozonas budžeta kapacitāti (2015/2344(INI))**

(2018/C 252/24)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas un Ekonomikas un monetārās komitejas kopīgās sanāksmes, kas rīkotas saskaņā ar Reglamenta 55. pantu,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas un Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu un Konstitucionālo jautājumu komitejas un Budžeta kontroles komitejas atzinumus (A8-0038/2017),
- A. tā kā sakarā ar pašreizējo politisko klimatu un globalizētajā pasaulē pastāvošajām ekonomiskajām un politiskajām problēmām ir nepieciešama konsekventa un apņēmīga ES lēmumu pieņemšana un rīcība tādās jomās kā, piemēram, iekšējā un ārējā drošība, robežsardzība un migrantu politika mūsu kaimiņvalstu stabilizācija, izaugsme un darbvieta, jo īpaši, lai cīnītos pret jauniešu bezdarbu, kā arī 2015. gada ANO Klimata pārmaiņu konferencē panākto vienošanos īstenošana;
- B. tā kā pēc sākotnēji sekmīgās euro ieviešanas, ir izrādījies, ka eurozonā trūkst konverģences, politiskās sadarbības un līdzdalības;
- C. tā kā, ņemot vērā dažādās krīzes un globālās problēmas, eurozonai pēc iespējas ātrāk ir jāisteno strauja virzība uz lielāku tās integrāciju;
- D. tā kā dalībai vienotās valūtas zonā ir nepieciešami kopēji instrumenti un solidaritāte Eiropas līmenī un tas, lai katra dalībvalsts, kas tajā piedalās, uzņemtos pienākumus un atbildību;
- E. tā kā eurozonā ir jāatjauno uzticēšanās;
- F. tā kā ir labi izstrādāts precīzs plāns, kas atspoguļo visaptverošu pieeju, lai pilnībā izmantotu vienotās valūtas sniegtās priekšrocības, vienlaikus nodrošinot tās ilgtspējību, stabilitātes mērķu sasniegšanu un pilnīgu nodarbinātību;
- G. tā kā minētais ietver banku savienības izveides pabeigšanu saskaņā ar vienošanos, uzlabotu fiskālo sistēmu, kas spējīga izturēt satricinājumus, un stimulus izaugsmei labvēlīgām strukturālajām reformām, lai papildinātu pašreizējos monetārās politikas pasākumus;
- H. tā kā fiskālā kapacitāte un ar to saistītais konverģences kodekss ir būtiski elementi šajā pasākumā, kurā panākumus var gūt tikai tad, ja solidaritāte tiek cieši saistīta ar atbildību;
- I. tā kā fiskālās kapacitātes organizēšana eurozonai ir tikai viens puzles gabaliņš, kam jāiet roku rokā ar skaidru atjaunošanas garu gan dalībvalstu, gan to valstu vidū, kuras vēlas pievienoties eurozonai,
1. pieņem šādu plānu.

Ceturtdiena, 2017. gada 16. februāra

i. Vispārīgie principi

Lai nodotu suverenitāti monetārās politikas jautājumos, ir vajadzīgi alternatīvi pielāgošanās mehānismi, piemēram, izaugsmi veicinošu strukturālo reformu īstenošana, vienotais tirgus, banku savienība un kapitāla tirgus savienība, ir nepieciešams radīt drošāku finanšu sektoru un fiskālo kapacitāti, kas ļautu izturēt makroekonomiskos satricinājumus un palielinātu dalībvalstu ekonomikas konkurētspēju un stabilitāti, lai eurozona kļūtu par optimālu valūtas zonu.

Konverģence, laba pārvaldība un nosacījumi, ko eurozonas un/vai valstu līmenī piemēro iestādes, no kurām tiek pieprasīta demokrātiska pārskatatbildība, ir būtisks elements, jo īpaši, lai nepieļautu pastāvīgus pārvedumus, morālu risku un nestabilu publiskā sektora riska sadali.

Palielinoties fiskālās kapacitātes apmēram un uzticamībai, tā palīdzēs atjaunot finanšu tirgus uzticēšanos publiskā sektora finanšu stabilitātei eurozonā, būtībā ļaujot uzlabot nodokļu maksātāju aizsardzību un samazināt publiskā un privātā sektora risku.

Fiskālajai kapacitātei būtu jāietver Eiropas Stabilizācijas mehānisms (ESM) un īpaša papildu budžeta kapacitāte eurozonai. Budžeta kapacitāte ir jāveido papildus ESM un neskarot to.

Pirmkārt, konkrēti eurozonas budžeta kapacitātei vajadzētu būt daļai no Savienības budžeta papildus daudzgadu finanšu shēmā noteiktajiem maksimālajiem apmēriem, un tā būtu jāfinansē eurozonas un citiem iesaistītajiem dalībniekiem, izmantojot ieņēmumu avotu, par ko vienojas iesaistītās dalībvalstis un kas jāuzskata par piešķirtajiem ieņēmumiem un garantijām. Tiklīdz situācija stabilizējusies, fiskālo kapacitāti varētu finansēt no pašu resursiem, kā ieteikts M. Monti ziņojumā par ES turpmāko finansēšanu.

ESM būtu jāturpina pildīt pašreizējos uzdevumus, taču tas būtu vēl vairāk jāattīsta un jāpārveido par Eiropas Valūtas fondu (EVF), kuram būtu pietiekama aizdošanas un aizņemšanās kapacitāte un skaidri noteiktas pilnvaras, lai izturētu asimetriskus un simetriskus satricinājumus.

ii. Fiskālās kapacitātes trīs pīlāri eurozonas konverģencei un stabilizācijai

Fiskālajai kapacitātei būtu jānodrošina trīs dažādas funkcijas:

- pirmkārt, būtu jārada stimuli ekonomikas un sociālajai konverģencei eurozonā, lai veicinātu strukturālās reformas, modernizētu ekonomiku un uzlabotu katras dalībvalsts konkurētspēju un eurozonas noturību, tādējādi arī veicinot dalībvalstu spēju izturēt asimetriskus un simetriskus satricinājumus;
- otrkārt, eurozonas dalībvalstu uzņēmējdarbības ciklu dažādība, ko izraisījušas strukturālas atšķirības vai vispārējā ekonomiskā neaizsargātība, ir radījusi nepieciešamību risināt asimetrisku satricinājumu problēmu (situācijas, kad ekonomisks notikums vienu tautsaimniecību ietekmē vairāk nekā citu, piemēram, kad pieprasījums pēc kāda ārēja satricinājuma, ko dalībvalsts nespēj ietekmēt, vienā konkrētā dalībvalstī sarūk vairāk nekā citās);
- treškārt, būtu jārisina simetrisko satricinājumu problēma (situācijas, kad ekonomikas notikums visas tautsaimniecības ietekmē vienādi, piemēram, naftas cenu svārstības eurozonas valstīs), lai palielinātu visas eurozonas noturību.

Nemot vērā minētos mērķus, būs jāizvērtē, kurus uzdevumus varēs īstenot, izmantojot spēkā esošo Savienības tiesisko regulējumu, un kuriem būs nepieciešami Līguma pielāgojumi vai izmaiņas.

1. pīlārs. Konverģences kodekss

Pašreizējā ekonomikas situācijā ir nepieciešama investīciju stratēģija papildus fiskālajai konsolidācijai un atbildība, ievērojot ekonomiskās pārvaldības sistēmu.

Ceturtdiena, 2017. gada 16. februāra

Papildus Stabilitātes un izaugsmes paktam konverģences kodekss, ko pieņem, ievērojot parasto likumdošanas procedūru un ņemot vērā konkrētām valstīm adresētos ieteikumus, būtu jākoncentrējas uz piecu gadu laikposma konverģences kritērijiem attiecībā uz nodokļiem, darba tirgu, investīcijām, produktivitāti, sociālo kohēziju un publiskās pārvaldes un labas pārvaldības spējām esošajos Līgumos.

Konverģences kodeksa ievērošanai vajadzētu būt priekšnosacījumam pilnīgai dalībai attiecībā uz fiskālo kapacitāti, un katrai dalībvalstij būtu jāierosina priekšlikumi par to, kā sasniegt konverģences kodeksa kritērijus.

Eurozonas fiskālā kapacitāte būtu jāpapildina ar ilgtermiņa stratēģiju parādu ilgtspējai un samazināšanai un izaugsmes un investīciju palielināšanai eurozonas valstīs, kas varētu samazināt kopējās refinansēšanas izmaksas un parāda/IKP attiecību.

2. pīlārs. Asimetrisko satricinājumu izturēšana

Lai cik lielas pūles arī netiktu pieliktas dalībvalstu politikas koordinēšanā, konverģences nodrošināšanā un ilgtspējīgu strukturālo reformu īstenošanā, eurozonas dalībvalstu spēcīgās integrācijas dēļ nevar pilnībā izslēgt asimetriskus satricinājumus, kas var ietekmēt visas eurozonas stabilitāti.

Ar ESM/EVF palīdzību nodrošinātā stabilizācija būtu jāpapildina ar satricinājumu automātiskas absorbcijas mehānismiem;

stabilizācijai ir jārada stimuli labai praksei un jānovērš morāli riski.

Šādā sistēmā ir jāiekļauj skaidri noteikumi par attiecīgajā laikposmā iespējamiem maksājumiem un atmaksājumiem, un tā ir skaidri jādefinē lieluma un finansējuma mehānismu ziņā, vienlaikus nodrošinot tās budžeta neitralitāti ilgākā laikposmā.

3. pīlārs. Simetrisko satricinājumu izturēšana

Simetriski satricinājumi nākotnē var destabilizēt visu eurozonu, jo vienotas valūtas zonai vēl nav pieejami instrumenti, kuri nepieciešami, lai novērstu vēl vienu krīzi, kas būtu tikpat liela kā iepriekšējā.

Iekšēja pieprasījuma trūkuma izraisītu simetrisku satricinājumu gadījumā ar monetāro politiku vien nav iespējams atjaunot izaugsmi, jo īpaši situācijā, kad procentlikmes tuvojas nullei. Fiskālajai kapacitātei vajadzētu būt pietiekami lielai, lai novērstu minētos simetriskos šokus, finansējot investīcijas, kas vērstas uz kopējo pieprasījumu un pilnīgu nodarbinātību atbilstīgi LES 3. pantam.

iii. Pārvaldība, demokrātiskā pārskatatbildība un kontrole

Eurozonas ekonomikas pārvaldībā būtu jādominē Kopienas metodei.

Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem vajadzētu būt spēcīgākai lomai atjauninātajā ekonomikas pārvaldības sistēmā, lai pastiprinātu demokrātisko pārskatatbildību. Minētais ietver lielāku katras valsts atbildību par Eiropas pusgadu un fiskālā pakta 13. pantā paredzēto parlamentu konferences reformu, lai piešķirtu tai lielāku nozīmīgumu nolūkā pastiprināt parlamentu un sabiedrisko domu. Lai uzlabotu līdzdalību, valstu parlamentiem būtu rūpīgi jāpārbauda valstu valdības, bet Eiropas Parlamentam būtu rūpīgi jāpārbauda Eiropas izpildvara.

Būtu iespējams apvienot Eurogrupas priekšsēdētāja un ekonomikas un finanšu lietu komisāra amatus, un šādā gadījumā Komisijas priekšsēdētājam šis komisārs būtu jāieceļ par Komisijas priekšsēdētāja vietnieku.

Finanšu ministram un finanšu līdzekļu pārvaldības strukturāli Komisijā vajadzētu būt pilnībā demokrātiski atbildīgiem, un viņu rīcībā jābūt visiem nepieciešamajiem līdzekļiem un spējām, lai varētu piemērot un īstenot pašreizējo ekonomikas pārvaldības sistēmu un optimizēt eurozonas attīstību sadarbībā ar eurozonas dalībvalstu finanšu ministriem.

Eiropas Parlamentam vajadzētu pārskatīt savus noteikumus un darba organizāciju, lai nodrošinātu, ka fiskālā kapacitāte ir pakļauta pilnai demokrātiskai pārskatatbildībai, ko īsteno no līdzdalīgajām dalībvalstīm ievēlētie deputāti.

Ceturtdiena, 2017. gada 16. februāra

2. aicina:

- Eiropadomi ne vēlāk kā līdz ES sanāksmei Romā (2017. gada martā) noteikt iepriekš izklāstītās pamatnostādnes, tostarp sistēmu ilgtspējīgai eurozonas stabilizācijai ilgtermiņā;
- Komisiju 2017. gadā ierosināt balto grāmatu ar vērienīgu pamatnodaļu par eurozonu un iesniegt atbilstīgus likumdošanas priekšlikumus, izmantojot visus esošajos līgumos paredzētos līdzekļus, tostarp konverģences kodeksu, eurozonas budžetu un automātiskos stabilizatorus, kā arī noteikt precīzu grafiku minēto pasākumu īstenošanai;

3. pauž gatavību pabeigt visu to likumdošanas pasākumu izstrādi, kuri nerada vajadzību veikt grozījumus Līgumos līdz Komisijas un Eiropas Parlamenta pašreizējo pilnvaru beigām, kā arī radīt priekšnosacījumus tādu grozījumu veikšanai Līgumos, kas vidējā termiņā un ilgtermiņā ir nepieciešami ilgtspējīgas eurozonas izveidei;

4. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Komisijai, Padomei, Eurogrupai un Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Stabilizācijas mehānisma rīkotājdirektoram, kā arī dalībvalstu parlamentiem.
